

4/2000. (II. 25.) EüM rendelet

a háziorvosi, házi gyermekorvosi és fogorvosi tevékenységről

Az önálló orvosi tevékenységről szóló 2000. évi II. törvény 3. §-a (7) bekezdésének *b)* pontjában és az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 247. §-a (2) bekezdésének *f)* pontjában kapott felhatalmazás alapján a következőket rendelem el:

1. § (1)¹ A rendelet hatálya kiterjed azokra a praxisjoggal rendelkező háziorvosokra, házi gyermekorvosokra (a továbbiakban: háziorvos) és alapellátást végző fogorvosokra, akik területi ellátási kötelezettséget vállalva

a) az önkormányzattal, az önkormányzati feladatokat ellátó egészségügyi intézménnyel közalkalmazotti jogviszonyban állnak,

b) az önkormányzattal kötött szerződés értelmében a feladatokat gazdálkodó szervezeti formában vagy magánorvosként végzik.

(2)² A rendelet előírásait kell alkalmazni azokra a háziorvosokra is, akik területi ellátási kötelezettséget nem vállalnak és gazdálkodó szervezeti formában vagy magánorvosként az e jogszabályban foglalt feltételekkel a bejelentkezett biztosítottak folyamatos háziorvosi ellátását vállalják, valamint külön jogszabály szerint az Országos Egészségbiztosítási Pénztárral finanszírozási szerződést kötöttek.

(3)³ A rendelet előírásait kell alkalmazni az (1)-(2) bekezdés szerinti háziorvosok helyettesítésére és a háziorvosi tevékenység végzéséhez szükséges szakképesítésre.

(4)⁴ A rendelet előírásait értelemszerűen kell alkalmazni a háziorvosi ellátáshoz kapcsolódó önálló ápolási és egyéb egészségügyi tevékenységet végzőkre is.

2. § (1)⁵ A háziorvos személyes és folyamatos orvosi ellátást nyújt az egészségi állapot megőrzése, a betegségek megelőzése és gyógyítása céljából. A háziorvos rendelési időben a betegeket - sürgős ellátást igénylő eset kivételével - az érkezés igazolt sorrendjében fogadja. A háziorvos legalább a rendelési ideje egy részében, illetve a tanácsadás során előre programozható betegellátás keretében előjegyzés alapján végzi a betegek szűrését, gondozását és ellátását.

(2) A folyamatos ellátás keretében a háziorvos hetente legkevesebb 15 órát, de munkanapokon naponta legkevesebb 2 órát rendel.

(3) A házi gyermekorvos az (1) bekezdésben meghatározott ellátást a 14. életévét be nem töltött személyek számára biztosítja. Felkérésre a 14-18. év közötti személyeket is elláthatja.

(4) A fogorvos a fog- és szájbetegség gyógyító-megelőző alapellátását végzi.

3. § (1) A háziorvos köteles ellátni az ellátási területén lakó, a külön jogszabályban foglaltak szerint hozzá bejelentkezett és az általa elfogadott biztosítottakat.

(2) A fogorvos köteles ellátni az ellátási területéhez tartozó körzetben lakó személyeket.

(3) A háziorvos és a fogorvos köteles ellátni továbbá a rendelési idejében hozzá forduló személyeket, ha heveny megbetegedésük vagy krónikus betegségük miatt ellátatlanságuk az egészséget károsító vagy a gyógyulást lassító állapotromláshoz vezethet.

4. § (1) A gyógyító-megelőző alapellátás keretében a háziorvos feladatkörébe tartozik különösen az egészséges lakosság részére nyújtott tanácsadás és szűrés, a beteg vizsgálata, gyógykezelése, egészségi állapotának ellenőrzése, orvosi rehabilitációja, illetve szükség esetén szakorvosi vagy fekvőbeteg-gyógyintézeti vizsgálatra, gyógykezelésre való utalása.

(2) A háziorvos feladatkörébe tartozik továbbá:

a) a terhesgondozásban való közreműködés,

b) a közegészségügyi-járványügyi feladatok ellátása az 5. §-ban foglaltak szerint,

c) az egészségnevelésben és az egészségügyi felvilágosításban való részvétel,

d) külön jogszabályban foglaltak szerint az életkorhoz kötött szűrővizsgálatok elvégzése és az egyes népegészségügyi célú, célzott szűrővizsgálatokban való közreműködés, valamint együttműködés az ellátási területén ilyen szűrővizsgálatot végző egészségügyi szolgáltatóval és a végrehajtásért felelős szervvel,

e) az önkormányzattal kötött szerződésben rögzítettek szerint az ügyeleti szolgálatban való részvétel,

f) külön engedély alapján a kézi gyógyszerár kezelésé,

g) külön jogszabályban meghatározott orvosi, orvosszakértői feladatok,

h) külön jogszabályban foglaltak szerinti halottvizsgálat ellátása.

 (3)⁷ A gyermekorvosi ellátás keretében a házi orvos a (2) bekezdés b)-h) pontjában foglalt feladatok mellett a következő feladatokat látja el:

- a) a csecsemők és gyermekek gyógyító-megelőző alapellátása, beleértve a tanácsadást is,
- b)⁸ az újszülöttek, a veszélyeztetett csecsemők és gyermekek szükség szerinti preventív látogatása, ezen túlmenően intézeten kívüli szülés esetén az újszülöttnak a szülés megtörténtétől számított 4-7 napon belül történő meglátogatása,
- c) a gyermekintézményekbe történő felvétel előtti orvosi vizsgálat,
- d) gyermekápolás címén a jogosult keresőképtelen állományba vétele,
- e)⁹ a gyermekről öt éves életkorában a külön jogszabály szerinti „fejlődési szint megítéléséhez az iskolai felkészítés elősegítésére” megnevezésű orvosi adatlap kiállítása.

(4) A fogorvosi alapellátás keretében a fogorvos feladatai:

- a) a fog- és szájbetegségek alapellátás körébe tartozó vizsgálata, kezelése és gondozása,
- b) a fogászati szűrővizsgálatok végzése,
- c) a góckutatás,
- d) a terhesek fogászati gondozása, és
- e) a sürgősségi ellátás.

(5) A (4) bekezdésben foglaltakon túl a gyermek-, ifjúsági fogorvos, illetve az iskolai, ifjúsági fogorvos koordinálja és végzi a fogászati prevenció munkát.

(6) A házi orvos a gyermek- és oktatási intézmények orvosi feladatait, a házi orvos és a fogorvos az ügyeletben, készenlétkben való részvételt, illetve a keresőképesség elbírálásán, illetve a gyermekápolás címén a jogosult keresőképtelen állományba vételén túlmenő szakértői tevékenységét külön díjazás ellenében végzi.

(7) Feladatait a házi orvos és a fogorvos a rendelőjében, indokolt esetben a beteg otthonában látja el.

5. § (1) A házi orvos szükség esetén minden olyan közegészségügyi-járványügyi intézkedést megtesz, amely a lakosság egészségének megóvása érdekében szükséges.

(2) A házi orvos külön jogszabályokban foglaltak szerint végzi:

- a) védőoltást és azzal kapcsolatos tennivalókat,
- b) fertőző betegségekkel és fertőző betegségekre gyanús személyekkel kapcsolatos tevékenységet,
- c) kórokozó-hordozókkal kapcsolatos tennivalókat,
- d) ételmérgeзések esetén szükséges teendőket.

(3)¹⁰ A házi orvos az észlelt közegészségügyi-járványügyi és egészségügyi hiányosságokról és az általa megtett intézkedésről értesíti a fővárosi és megyei kormányhivatal járási (fővárosi kerületi) hivatala járási (fővárosi kerületi) népegészségügyi intézetét (a továbbiakban: járási népegészségügyi intézet).

6. § (1) A házi orvos tevékenységét - a házi gyermekorvos kivételével - ápoló igénybevételével végzi. Ahol terhes- és gyermekellátás is történik, a házi orvos feladatait védőnő közreműködésével látja el.

(2) A házi gyermekorvos feladatait védőnő közreműködésével, valamint gyermekápoló vagy asszisztens igénybevételével végzi.

(3) A fogorvos feladatait asszisztens közreműködésével látja el.

(4) Az ápoló, illetve asszisztens munkáját a gyógyító-megelőző ellátással kapcsolatos feladatok vonatkozásában a házi orvos vagy a fogorvos irányítja. Az ápoló, illetve asszisztens a szakképzettségének megfelelő feladatokat önállóan végzi.

 7. § (1)¹¹ A házi orvos és a fogorvos helyettesítését csak olyan orvos láthatja el - figyelembe véve a 11. § (8a) bekezdésében foglaltakat is -, aki a házi orvosi, fogorvosi feladatkörre előírt személyi feltételeknek megfelel.

(2) Az 1. § (1) bekezdésének a) pontja szerinti házi orvos, illetve fogorvos helyettesítése a munkajogi rendelkezések szerinti történik, az 1. § (1) bekezdésének b) pontja szerinti esetben a helyettesítésre az önkormányzattal kötött szerződésben külön ki kell térni. Az 1. § (2) bekezdésben meghatározott körben a házi orvos a helyettesítéséről - beleértve annak pénzügyi feltételeit is - maga gondoskodik.

(3)¹² A területi ellátási kötelezettséggel működő házi orvos, illetve fogorvos indokolt esetben - az önkormányzattal kötött megállapodásban rögzítettek szerint - a helyettesítést abban a rendelőben is elláthatja, ahol egyébként tevékenységét végzi. Házi orvosi tevékenység esetén az indokolt eset

fennállásáról a helyettesítő háziorvos kezdeményezésére a járási népegészségügyi intézet - lehetőség szerint az érintettek véleményének figyelembevételével - dönt, amelyről területi ellátási kötelezettség esetén tájékoztatja az önkormányzatot is.

8. § (1) A háziorvosi és fogorvosi tevékenység minőségbiztosítása a tevékenységet végző orvos feladata.

(2)¹³ A háziorvosi és fogorvosi tevékenység szakmai felügyeletét az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat és a fővárosi és megyei kormányhivatal népegészségügyi szakigazgatási szervének felügyelő szakfőorvosai látják el.

9. §¹⁴ A háziorvosi feladatok munkaidőn kívüli ellátásáról külön jogszabály rendelkezik.

10. §¹⁵

11. § (1) Háziorvosként - a házi gyermekorvos kivételével - az az általános orvosi oklevéllel rendelkező orvos dolgozhat, aki

a) általános orvostan vagy háziorvostan szakorvosi szakképesítéssel, vagy

b) belgyógyászat szakorvosi szakképesítéssel és 10 év körzeti, illetve háziorvosi gyakorlattal rendelkezik, vagy

c) 1998. december 31. napjáig számított 25 éven keresztül folyamatosan körzeti, illetőleg háziorvosi feladatokat látott el.

(2)¹⁶ Háziorvosként - a házi gyermekorvos kivételével - ezen tevékenység megkezdésétől számított legfeljebb 4 évig dolgozhat továbbá az az orvos is, aki külön jogszabályban meghatározott, a háziorvostan szakorvosi szakképesítés megszerzéséhez szükséges háziorvosi szakgyakorlat folytatására jogosult.

(3) Házi gyermekorvos lehet az az orvos, aki csecsemő- és gyermekgyógyászat szakorvosi képesítéssel rendelkezik.

(4)¹⁷ Az önkormányzat által igazolt területi ellátási érdekből, az önkormányzattal megkötött feladatellátási szerződés megkötését követően háziorvostan szakorvosi szakképesítés nélkül is elláthat területi ellátási kötelezettséggel háziorvosi feladatokat az szakorvos, aki a következő szakképesítések valamelyikével rendelkezik:

1. aneszteziológia és intenzív terápia,
2. arc-, állcsont- és szájsebészet,
3. belgyógyászat,
4. bőrgyógyászat,
5. csecsemő- és gyermekgyógyászat,
6. érsebészet,
7. fizikális medicina és rehabilitációs orvoslás,
8. foglalkozásorvostan (üzemorvostan),
9. fül-orr-gégegyógyászat,
10. gasztroenterológia,
11. geriátria,
12. gyermek- és ifjúságpszichiátria,
13. gyermeksebészet,
14. hematológia,
15. honvéd-, katasztrófa- és rendvédelem orvostan,
16. idegsebészet,
17. infektológia,
18. kardiológia,
19. klinikai onkológia,
20. mellkassebészet,
21. nefrológia,
22. neurológia,
23. ortopédia és traumatológia (ortopédia, traumatológia),
24. oxológia és sürgősségi orvostan,
25. plasztikai és égés-sebészet,
26. pszichiátria,
27. repülőorvostan,
28. reumatológia,
29. sebészet,
30. szemészet,
31. szívsebészet,

32. szülészet-nőgyógyászat,

33. tüdőgyógyászat,

34. urológia.

(4a)¹⁸ A (4) bekezdésben foglaltak nem vonatkoznak - a csecsemő- és gyermekgyógyászat szakképesítéssel rendelkezők kivételével - a házi gyermekorvosi feladatok ellátására.

(4b)¹⁹ A (4) bekezdés szerinti módon, háziiorvostan szakorvosi szakképesítés nélkül a háziiorvosi tevékenység a háziiorvostan szakorvosi szakképesítés megszerzéséig, de legfeljebb a háziiorvosi tevékenység megkezdésétől számított 5 évig végezhető. A háziiorvosi tevékenység megkezdése előtt a szakorvos a képzésére az Országos Alapellátási Intézettel szerződést köt.

(5)²⁰ Tartósan betöltetlen háziiorvosi körzetben a (4) bekezdés szerint igazolt területi ellátási érdekből helyettesítő háziiorvosi tevékenységet végezhet az az orvos is - a házi gyermekorvosi tevékenység kivételével - a háziiorvostan szakorvosi szakképesítés megszerzéséhez szükséges önálló háziiorvosi tevékenység folytatására való jogosultsága megszerzéséig, de legfeljebb 6 évig, aki a háziiorvosi szakképesítés megszerzéséhez szükséges klinikai gyakorlatok megszerzésére vonatkozó egyéni képzési tervének elfogadását követően, a háziiorvostan szakorvosi szakképzést megkezdte.

(6)²¹ Az (5) bekezdésben meghatározott esetben az orvos az OALI-val háziiorvosi feladatok ellátására változó munkahelyre szóló közalkalmazotti jogviszonyban áll, és a háziiorvosi feladatok ellátását abban az OALI által kijelölt háziiorvosi körzetben folytatja, amely település önkormányzatával az OALI szerződést köt. A háziiorvosi körzet kijelölését az OALI a körzet megszűnésének, szétválásának, más háziiorvosi körzettel való összeolvadásának esetén, illetve - kivételesen indokolt esetben - a háziorvos kérelmére módosíthatja.

(7)²² A (4)-(6) bekezdések alapján végzett háziiorvosi tevékenységre egyebekben a helyettesítésre vonatkozó, külön jogszabály szerinti rendelkezések irányadóak.

 (8)²³ A (4) és (5) bekezdésben foglalt tevékenység akkor kezdhető meg, ha az OALI az általa szervezett vizsgával záruló képzés keretében meggyőződött arról, hogy az orvos a háziiorvosi tevékenység végzéséhez szükséges alapvető társadalombiztosítási - így különösen a gyógyszer- és gyógyászati segédeszköz felírási szabályokról, a keresőképtelenségről, a kábítószer alkalmazásról és felírásról, a beutalási rendről szóló - ismereteket megszerezte. A (2), a (4), az (5) és a (8a) bekezdés szerinti tevékenység szakmai felügyelet mellett végezhető.

 (8a)²⁴ A (4) bekezdés szerinti szakképesítéssel rendelkező szakorvos - a (8) bekezdés szerinti képzési feltétel teljesítése mellett - a (4b) bekezdés szerinti időtartamig helyettesíthet háziiorvosi körzetben újabb vizsga letétele nélkül. Ha az érintett szakorvos nem szerez háziiorvostan szakorvosi szakképesítést, a (4b) bekezdés szerinti időtartam lejártát követően a (8) bekezdés szerinti vizsgát kétfévente meg kell ismételnie.

(9)²⁵ Háziiorvosi ügyeleti szolgálatban közreműködhet az az orvos, aki

a) az (1), illetve (3) bekezdésekben meghatározott feltételek közül legalább az egyik feltételnek megfelel, vagy

b) oxyológia, aneszteziológia és intenzív terápia, belgyógyászat, tüdőgyógyászat, foglalkozásorvostan (üzemorvostan), sebészet, traumatológia, csecsemő- és gyermekgyógyászat, honvéderorvostan, katasztrófa orvostan szakorvosi képesítések valamelyikével rendelkezik, vagy

c) háziiorvosi szakorvosjelöltként a belgyógyászati - és ennek keretében oxyológiai - gyakorlatot teljesítette és az a) vagy b) pont szerinti orvos felügyelete biztosított, vagy

d) a b) pontban felsorolt szakképesítések szakorvosjelöltjeként a törzsképzési időt teljesítette és az a) vagy b) pont szerinti orvos felügyelete biztosított, vagy

e)²⁶ olyan, a külön jogszabály szerinti szakképesítéssel rendelkezik, amelynek képzési feltételei között legalább 6 hó sürgősségi gyakorlat, sürgősségi betegellátás, illetve sürgősségi betegellátási program szerepel, és 2 hét oxyológiai tanfolyamot teljesített, és az a) vagy b) pont szerinti orvos felügyelete biztosított, vagy

f) a (2) bekezdésben foglalt feltételnek megfelel, vagy

 g)²⁷ a (4), az (5) és a (8a) bekezdésben meghatározott feltételek közül legalább az egyik feltételnek, valamint az ott meghatározottak szerint a (8) bekezdésben foglalt feltételnek megfelel.

 (10)²⁸ A (2) bekezdés, valamint a (4), az (5) és a (8a) bekezdés, továbbá a (9) bekezdés c)-f) pontjai alkalmazása szempontjából a szakmai felügyelet akkor biztosított, ha a felügyelő orvos konzultáció céljából folyamatosan elérhető, és ügyelet esetén szükség szerint az ügyelet telephelyén történő személyes megjelenése egy órán belül biztosított.

11/A. §²⁹ Az a háziorvos, aki 20 éven keresztül folyamatosan körzeti, illetve háziorvosi feladatokat, körzeti gyermekorvosi, illetve házi gyermekorvosi feladatokat látott el, valamint az az alapellátást végző fogorvos, aki 20 éven keresztül folyamatosan fogorvosi alapellátási feladatokat látott el, a címzetes főorvosi cím használatára jogosult.

12. § (1) A háziorvos feladatköréhez kapcsolódó ápolási feladat önállóan körzeti ápolói szakképesítéssel, vagy klinikai szakápolói (körzeti-közösségi szakápoló) szakképesítéssel, vagy ápolói szakképesítéssel (OKJ szám: 54 5012 01), vagy gyermekápolói, illetve csecsemő- és gyermekápolói szakképesítéssel (OKJ szám: 54 5012 02), vagy diplomás ápolói szakképesítéssel látható el.

(2) Olyan személy, aki nem rendelkezik az (1) bekezdés szerinti valamely szakképesítéssel, a háziorvosi szolgálatban akkor alkalmazható, ha felnőtt szakápolói képesítése van és - a munkavégzésre irányuló szerződésben - kötelezettséget vállal arra, hogy a klinikai szakápolói (körzeti-közösségi szakápolói) szakképesítést vagy az ápolói szakképesítést (OKJ szám: 54 5012 01) az alkalmazás időpontjától számított 2 éven belül, illetve a diplomás ápolói szakképesítést az alkalmazás időpontjától számított 4 éven belül megszerzi.

(3) A fogorvosi tevékenységhez kapcsolódó asszisztensi tevékenységet fogorvosi asszisztens, vagy fogászati asszisztens, vagy klinikai fogászati higiénikus szakképesítéssel rendelkező személy láthatja el.

13-17. §³⁰

18. § (1) A háziorvos által használt nyomtatványok jegyzékét az *1. számú melléklet* tartalmazza.

(2) A háziorvosi ellátáshoz kapcsolódó ápolói tevékenység tartalmát a *2. számú melléklet* tartalmazza.

19. § (1) E rendelet - a (2) bekezdésben foglalt kivétellel - az önálló orvosi tevékenységről szóló 2000. évi II. törvény (a továbbiakban: Tv.) hatálybalépésének napján lép hatályba.³¹

(2) E rendelet 11. §-ának (4) bekezdése 2001. január 1-jén lép hatályba. 2001. január 1-jéig a háziorvosi ügyeleti szolgálatban az az orvos működhet közre, aki erre a háziorvosi és házi gyermekorvosi szolgálatról szóló 6/1992. (III. 31.) NM rendelet alapján jogosult volt.

(3)³²

(4) Az, a 12. § (3) bekezdésben meghatározott szakképesítéssel nem rendelkező személy, aki e rendelet hatálybalépése napján fogorvosi tevékenységhez kapcsolódó asszisztensi tevékenységet végez, a szakképesítés nélkül tevékenységet 2003. december 31-ig láthatja el. Az a személy, aki e tevékenységét e rendelet hatálybalépését követően kezdi meg, és nem rendelkezik valamely szükséges szakképesítéssel, akkor alkalmazható, ha a munkavégzésre irányuló szerződésben kötelezettséget vállal arra, hogy azt az alkalmazás időpontjától számított 3 éven belül megszerzi.

(5)-(6)³³

(7)³⁴

20. §³⁵ A háziorvosi, házi gyermekorvosi és fogorvosi tevékenységről szóló 4/2000. (II. 25.) EÜM rendelet, valamint a háziorvosok indikátor alapú teljesítményértékeléséről és az orvosok gyógyszerrendelése értékelésének egyes szabályairól szóló 11/2011. (III. 30.) NEFMI rendelet módosításáról szóló 24/2014. (IV. 4.) EMMI rendelettel (a továbbiakban: Módr.) megállapított 11/A. §-ban foglalt időtartamba beleszámít az a Módr. hatálybalépését megelőző időtartam is, amely alatt az érintett személy a Módr.-rel megállapított 11/A. § szerinti tevékenységet ellátta.